

Etorkizuna distopia korporatiboen amalgama edo utopia emantzipatzailea izango da, baina ez dago zalantzarik: Internetera konektatuta egongo da. Ikusteko dago, hala ere, finantza-arkitektura globalak azkenean azpiegitura teknologikoarekin bat egiten duen, biak bereiztea ia ezinezkoa den arte. Geografia planetarioan zehar Silicon Valleyko enpresa handiak eta kapitalozeno deritzonako biztanleak elkartzeko erabiltzen diren kilometro kable ozeanikoetatik haratago, gure bizitzak gobernatzen dituzten plataformak eraikitze behar den beste hanka material bat datu-zentroak dira. Finantza handiek ez diote ekonomiaren etorkizunarekin espekulatzeko aukerari ihes egiten utzi, finantzazio handiko kapitalismo teknologiko moduko bat sortuz. Abizen honetan irtenbide dialektiko batzuk bila daitezke.

Datu-zentroek finantza-akainek etorkizuna finantza-zerbitzu gisa nola ulertzen duten adierazten dute. *Merlin Properties*ek akordioa lortu du *Edged Energy Endeavour*ren filialarekin Madrilen,artzelona, Bilbon eta Lisboan lau datu-zentro instalatzeko. Kartografia politiko honen adibidea kapitalismoaren ekonomia politikoaren etorkizuneko joeretako baten adierazgarri da: socimi espainiar bat estatubatuar teknologiko batekin bat egiten du negozio honetan bere presentzia handitzeko. Biztanle guztien datuak gordetzen diren lekuak, neurri handi batean lapurtu egin diren eta komunitatera ezer itzuli gabe merkaturatu diren baliabide komunak, higiezinaren sektorean errentagarritasuna sortzeko aukera handiak dituen aktibo mota bihurtzen dira.

Etorkizuna ez bada ulergarria iragana ulertu gabe, orduan oraina biek bat egiten duten leku dialektiko hori da. Duela hamar urte baino gehiago, datu-zentroen lehen aitzindariak - Horien artean *Interxion* eta *Global Switch* - Espainiako Estatuan lehorreratu ziren, helburu batekin: banku-sektoreak datu-zentroetan zuen eskariari esker errentagarritasuna lortzea. 2008ko finantza-krisia mehatxua eta aukera izan zen.

Inbertsioa blokeatu bazuen ere, hamarkada bat baino gehiagoko aurrerapen teknologikoak ekarri zituen, biltegitratzeko gaitasun handiko zentro gehiago behar dituztenak. Azalpena erraza da: crash handiak inbertsio errentagarriak aurkitzera behartu zituen finantzak, Big Tech direlakoak, eta horri esker negozio eredu oldarkorra hasi zuten, jasotako diru guztia itzultzeko. Eredu honek bilioi teknologiko ugari sortu ditu, Jeff Bezosetik hasi eta Bill Gateseraino.

Datu zentroak, mezen ordez kalkulu matematikoak gertatzen diren eliza modukoak izango lirateke, lurreko azpiegitura, planetako etxe guztietatik hodeiaren jabeetara aberastasuna lekualdatzea ahalbidetzen duena, neurri handi batean, Europa Hegoaldera, geografia periferikoaren gainean euren garroak hedatzen hasi diren atzerriko enpresari eta inbertitzaileak. Gaur egun, garapen handiena *Amazon Web Services* erakundeak Aragoi hiru datu-zentroko campus berri bat eraikitzea izan da. Azpiegitura horietako bakoitzak 100 MW-tik gorako potentzia izango du. *Googlek*, *Microsoftek* eta *IBMk* ere baieztatu dute hodei eskualde berriak irekiko dituztela Madrilen.

Legitimazio-eragiketa honako hau da: kapitalistak etorkizuneko joerak markatzeaz arduratzen dira, beren distopia korporatiboak orainaldi bihurtzeko. Adibidez, *Knight Franke*ko adituen arabera, Espainiako datu-zentroen merkatuaren bolumen osoa sei aldiz biderkatuko da, gaur egun eraikitako 87MW-etatik hasi eta 500MW-tik gorako edukiera izan arte. Bestalde, mota horretako azpiegitura fisikoetan bakarrik, inbertsio zuzen berria 3.000 milioi eurora iritsiko da datozen bost urteetan, *Savills Aguirre Newman*ek Espainian egindako negozioaren *Savills* operadoreek jasotzen dituzten higiezinaren aholkularitzako datuen arabera. Ezinezkoa da halako

aurreikuspenak egiaztatzea, baina horiek egiteko ardura duten propagandisten txostenek ondorioak komunikabideetako titularrengan jartzen dituzte azkenean, eta horiek iritzi publikoaren aurrean arrazionalizatzen dute funts handiek beren datuak metatzen diren eraikinekin espekulatzea.

Dirudienez, errealismo kapitalista, bere garai digitalean, datatu egin da, hau da, bolumen handitara murriztu da, ondoren jabetza pribatuko datu zentroetan gordetzeko, horrela etorkizun alternatiboak irudikatzeko dugun gaitasuna mugatuz. Kasualitatez, irtenbide dialektikoak aurkitzeko modua gizateriak antzeko esperientzia estetiko bizi izan zuen azken une historikoan aurki daiteke. Nolabait, Gerra Hotzak datu-trukea politizatu zuen, lehia geopolitikoak datu globalen arteko lehiaren eszenatoki txikiago batera eramaten zituen botere biguneko mekanismo bihurtuz. Ezinbestean, truke-erregimen honetan, datuak moneta bihurtu ziren, Gerra Hotzeko ekonomia politikoak zehaztutako balioarekin. [Garaiari buruzko ikerketek erakusten dutenez](#), datuen politizazioak ustekabeko ondorioak izan zituen datu-zentroetan. Lehenik eta behin, garai hartan datu-erregimenaren alternatiba bat diseinatu zen, datuen pilaketa eta trukea datuen erabilera egokiaren gainera lehenesten dituen, informazioaren teknologiaren garapen nabarmenena bihurtuz eta ordenagailuaren aurrerapenak eklipsatzera ere iritsiz. Datuen erregimen honek, azkenean abandonatuak izan ziren errepideak argitzen ditu. Hala ere, horrek bidegurutzean jokoan zer zegoen eta irteerak nola entseatu zitezkeen ikusten laguntzen digu.

Garai hartako paradigma-aldaketa antzeko bat gauzatzeko argudioak, hegemonia neoliberal handitu eta menderatu ondoren, askoz indar handiagoz itzul daitezke "garaia-orain" egoerara, eta kapitalozenoaren etorrerari dei eginez iragar daitezke: oso irrazionala da enpresa gutxi batzuk elkarren artean lehiatzea planeta osoa beren datu-zentro pribatuekin lotzeko; energiari dagokionez ere oso garestia da.

Azpiegitura teknologikoaren karbono-isuriek eta hodeian konputazioa ahalbidetzen duten datu-zerbitzariak Covid-19 aurreko aire-bidaien isuriak gainditzen dituzte orain, *The Shift Project* aditu frantziarren txosten baten arabera. Eta bost talde teknologikoren (*Amazon, Google, Microsoft, Facebook* eta *Apple*) elektrizitatearen urteko erabilera Zeelanda Berrikoaren berdina da, 45 terawatt-ordu baino gehiagorekin. Datu-zentroek, hala nola adimen artifizialak, ahalbidetzen dituzten teknologiak mitologizatzeo praktikak ingurumenerako ondorio handiak ezkututzen ditu.

Testuinguru horretan, teknologia palanka politiko gisa ulertzeko gaitasuna argitara ateratzen da: errazagoa da datu publikoen zentroak irudikatzea eta finantzarizazioaren hazitik erauztea, sarrera horiek berak eragiten dituen jardura ekonomikoaren enpresa goren baita. Teknologiek, orduan, tiro bateko hiru txori hiltzea ahalbidetzen dute: datuak biltzeko azpiegitura publikoetan aurrera egitea, teknika politizatuz, dena den, eremu liskartsua. Borroka hori mahai gainean dagoenean, energia enpresa publikoak eta inbertsio funtsen erauzketa, datuen zaindari gisa, desagertu egiten dira.

Zabaldu:

- [Click to share on Twitter \(Opens in new window\)](#)
- [Click to share on Facebook \(Opens in new window\)](#)
- [Click to share on Telegram \(Opens in new window\)](#)
- [Click to share on Pocket \(Opens in new window\)](#)

